

การเดินทางของประชาชนกรุงเทพมหานคร จังหวัดปริมณฑล และพื้นที่ต่อเนื่อง

1. ภาพรวมข้อมูลพื้นฐาน พ.ศ. 2560

1.1 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม

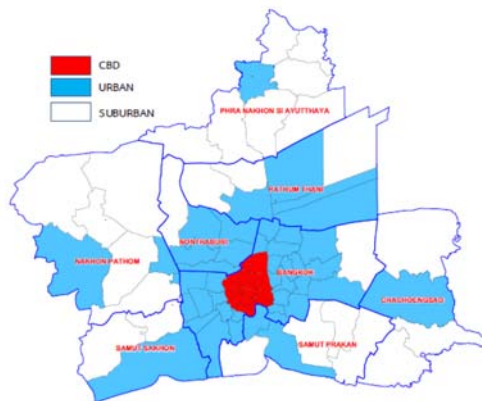
- ความหนาแน่นของประชากรกรุงเทพมหานคร จังหวัดปริมณฑล และพื้นที่ต่อเนื่อง พบว่าประชากรมีความหนาแน่นมากในพื้นที่ใจกลางกรุงเทพมหานคร ซึ่งสามารถวิเคราะห์จำนวนประชากรรวมจากข้อมูลการสำรวจสำมะโนประชากรและเคหะ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ และข้อมูลทะเบียนราษฎร ของกรมการปกครอง พ.ศ. 2560 มีจำนวนประชากรรวม 16.430 ล้านคน มีจำนวนครัวเรือน 6.164 ล้านครัวเรือน

- รายได้เฉลี่ย 42,450 บาทต่อครัวเรือน (ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ)

- จำนวนที่นั่งเรียน 3.096 ล้านที่นั่ง (ที่มา: คاعدการณ์จากข้อมูลกระทรวงศึกษาธิการ)

- ข้อมูลการจ้างงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าการจ้างงานในพื้นที่ฯ รวม 10.430 ล้านคน ส่วนใหญ่จะเป็นการจ้างงานในภาคบริการ 8.301 ล้านคน รองลงมาเป็นภาคอุตสาหกรรม และภาคการเกษตร 1.842 และ 0.287 ล้านคน ตามลำดับ

1.2 การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดปริมณฑล และพื้นที่ต่อเนื่อง มีที่ดินประเภทพาณิชยกรรมกระจุกตัวอยู่ในเขตพื้นที่ชั้นในและชั้นกลาง โดยเฉพาะพื้นที่ภายในถนนวงแหวนรัชดาภิเษก และพื้นที่อยู่อาศัยกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ระหว่างถนนวงแหวนรอบที่ 1 (ถนนรัชดาภิเษก) และถนนวงแหวนรอบที่ 2 (ถนนกาญจนาภิเษก) และมีการขยายตัวของพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างจากกรุงเทพมหานคร กระจายไปสู่จังหวัดปริมณฑลและพื้นที่ต่อเนื่องตามแนวถนนสายหลัก โดยเฉพาะถนนพหลโยธิน ถนนสุขุมวิท ถนนเพชรเกษม ถนนรัตนาธิเบศร์ ถนนติวานนท์ และถนนพระราม 2 ทำให้พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างของกรุงเทพมหานคร จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดสมุทรสาคร มีความต่อเนื่องกันจนเสมือนเป็นจังหวัดเดียวกัน ส่วนจังหวัดนครปฐม พระนครศรีอยุธยา และฉะเชิงเทรา พื้นที่ชุมชนส่วนใหญ่กระจุกอยู่ในเขตอำเภอเมือง ส่วนพื้นที่ย่านอุตสาหกรรมส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดปทุมธานี และพื้นที่เกษตรกรรมส่วนใหญ่อยู่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดนครปฐม สามารถกำหนดพื้นที่จากแนวโน้มการพัฒนาเมืองได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ พื้นที่ศูนย์กลางพาณิชยกรรม (Central Business District: CBD) พื้นที่เมือง (Urban) และพื้นที่ชนบท (Suburban) ดังแสดงในรูปที่ 1

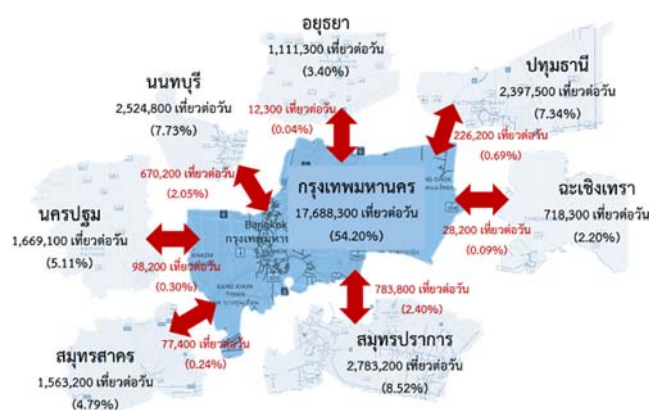
รูปที่ ๑ แนวโน้มการพัฒนาเมือง

2. ผลการสำรวจข้อมูลการเดินทาง

ศทท. ได้ดำเนินโครงการศึกษาสำรวจความต้องการการเดินทาง (Travel Demand Survey) และปรับปรุงฐานข้อมูลการเคลื่อนย้ายสินค้า เพื่อการวางแผนระบบขนส่งของประเทศ (TDS) โดยดำเนินการสำรวจข้อมูลการเดินทาง พ.ศ. 2560 โดยดำเนินการสำรวจการเดินทางในครัวเรือน (Household Travel Survey: HTS) จำนวน 18,833 ครัวเรือน และสำรวจการเลือกรูปแบบการเดินทาง (Modal Stated Preference: MSP) จำนวน 2,582 ตัวอย่าง โดยสรุปผลสำรวจลักษณะการเดินทางของประชากรกรุงเทพมหานคร จังหวัดปริมณฑล และพื้นที่ต่อเนื่อง ดังนี้

ข้อมูลการสำรวจ	ผลการสำรวจ
1. อัตราการครอบครองยานพาหนะต่อครัวเรือน 1.1 รถยนต์ส่วนบุคคล 1.2 รถจักรยานยนต์	0.98 คันต่อครัวเรือน 0.77 คันต่อครัวเรือน
2. วัตถุประสงค์การเดินทาง 2.1 HBW (Home Base Work) 2.2 HBE (Home Base Education) 2.3 HBO (Home Base Other) 2.4 NHB (Non-Home Base Work)	ร้อยละ 64.60 ร้อยละ 14.20 ร้อยละ 13.20 ร้อยละ 8.10
3. อัตราการเดินทางเฉลี่ย	1.97 คน-เที่ยวต่อวัน
4. รูปแบบการเดินทาง 4.1 รถยนต์ส่วนบุคคล 4.2 รถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล 4.3 รถสาธารณะ 4.4 รถโรงเรียน/รถรับส่ง 4.5 รถแท็กซี่/รถจักรยานยนต์รับจ้าง 4.6 อื่นๆ	ร้อยละ 39.90 ร้อยละ 23.80 ร้อยละ 29.50 ร้อยละ 2.10 ร้อยละ 4.60 ร้อยละ 0.30
5. ระยะทางในการเดินทางเฉลี่ย	12.64 กิโลเมตร
6. เวลาการเดินทางเฉลี่ย	33 นาที
7. ความเร็วในการเดินทางเฉลี่ย	22.70 กิโลเมตรต่อชั่วโมง
8. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางเฉลี่ย	32 บาทต่อเที่ยว

โดยพบว่าปริมาณการเดินทางในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พ.ศ. 2560 มีปริมาณรวม 32.65 ล้านเที่ยวต่อวัน ส่วนใหญ่เป็นการเดินทางภายในพื้นที่กรุงเทพมหานครมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 54.2 และมีปริมาณการเดินทางระหว่างจังหวัดสมุทรปราการ-กรุงเทพฯ และจังหวัดนนทบุรี-กรุงเทพฯ เป็นลำดับต่อมา คิดเป็นร้อยละ 2.40 และ 2.05 ตามลำดับ ดังแสดงในรูปที่ 2

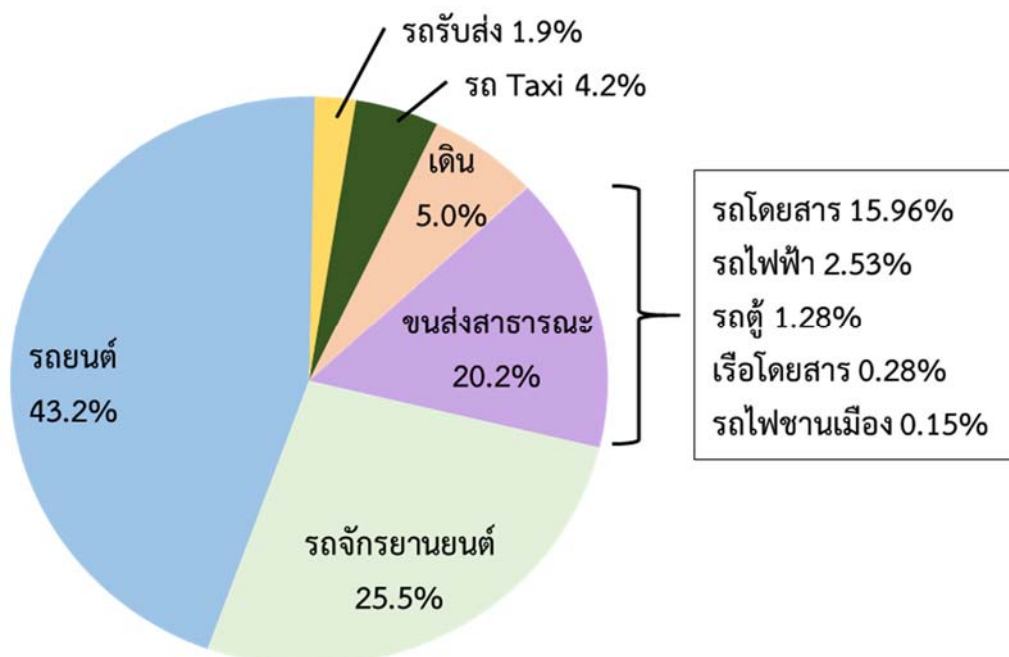
รูปที่ 2 ปริมาณการเดินทางระหว่างพื้นที่

3. ปริมาณการเดินทางและรูปแบบการเดินทาง

ผลการวิเคราะห์ปริมาณการเดินทางในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พ.ศ. 2560 – 2585
 จำแนกตามรูปแบบการเดินทาง สรุปดังนี้

รูปแบบ	ปริมาณการเดินทาง (ล้านเที่ยว/วัน)					
	2560	2565	2570	2575	2580	2585
รถส่วนบุคคล	22.44 (68.7%)	23.30 (66.0%)	24.43 (64.8%)	24.99 (64.5%)	25.00 (63.6%)	24.29 (60.8%)
รถยนต์	14.12 (43.2%)	15.60 (44.2%)	17.22 (45.7%)	18.31 (47.3%)	18.98 (48.3%)	19.11 (47.9%)
รถจักรยานยนต์	8.32 (25.5%)	7.70 (21.8%)	7.21 (19.1%)	6.68 (17.2%)	6.02 (15.3%)	5.18 (13.0%)
ระบบขนส่งสาธารณะ	10.21 (31.3%)	11.99 (34.0%)	13.25 (35.2%)	13.77 (35.5%)	14.31 (36.4%)	15.64 (39.2%)
รถ TAXI	1.36 (4.2%)	1.59 (4.5%)	1.87 (5.0%)	2.02 (5.2%)	2.19 (5.6%)	2.44 (6.1%)
รถขนส่งสาธารณะ	6.60 (20.2%)	7.83 (22.2%)	8.62 (22.9%)	8.85 (22.8%)	9.09 (23.1%)	9.94 (24.9%)
รถรับส่ง	0.62 (1.9%)	0.81 (2.3%)	0.88 (2.3%)	0.96 (2.5%)	1.06 (2.7%)	1.26 (3.2%)
เดิน	1.63 (5.0%)	1.76 (5.0%)	1.88 (5.0%)	1.94 (5.0%)	1.97 (5.0%)	2.00 (5.0%)
รวม	32.65	35.29	37.69	38.75	39.31	39.93

ที่มา: ข้อมูลจากแบบจำลองระดับกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (eBUM)

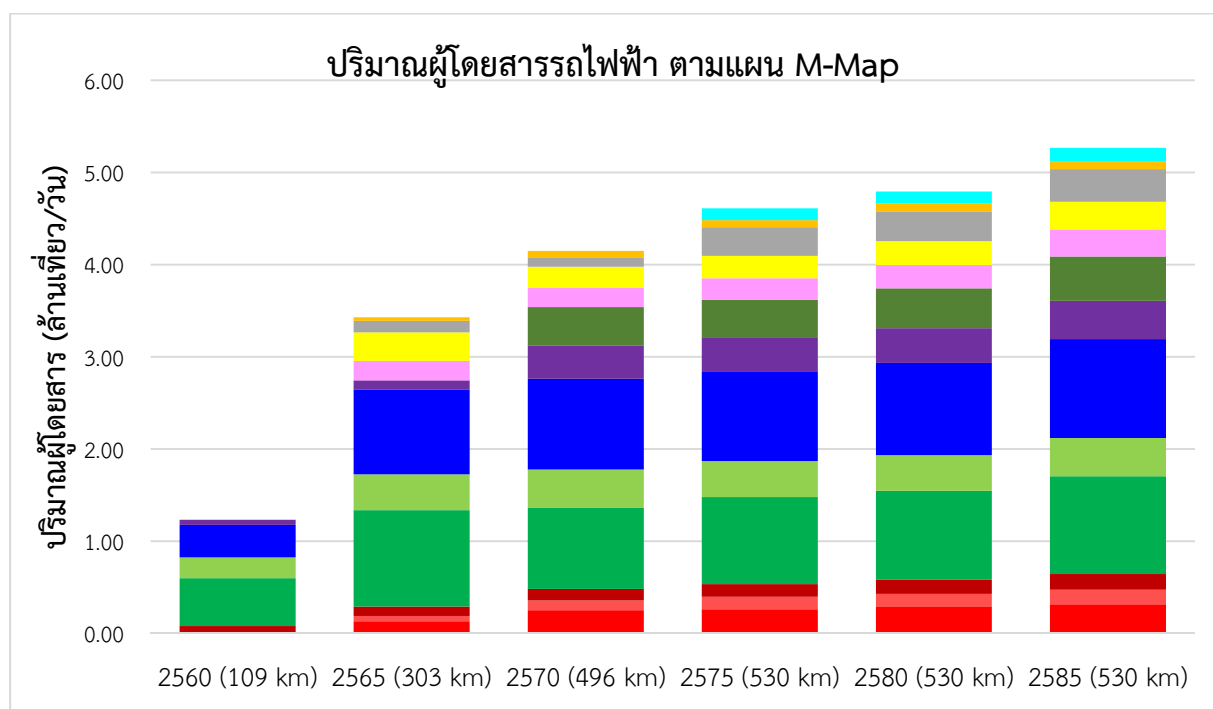
รูปที่ 3 รูปแบบการเดินทาง พ.ศ. 2560

4. ปริมาณการเดินทางในระบบขนส่งสาธารณะ

รูปแบบ	ปริมาณผู้โดยสาร (ล้านคน-เที่ยว/วัน)					
	2560	2565	2570	2575	2580	2585
รถไฟฟ้าสายสีแดงเข้ม	-	0.132	0.253	0.263	0.288	0.316
รถไฟฟ้าสายสีแดงอ่อน	-	0.058	0.105	0.136	0.142	0.158
รถไฟฟ้าสาย ARL	0.080	0.103	0.125	0.137	0.152	0.170
รถไฟฟ้าสายสีเขียวเข้ม	0.520	1.044	0.878	0.944	0.965	1.061
รถไฟฟ้าสายสีเขียวอ่อน	0.225	0.390	0.417	0.391	0.388	0.415
รถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน	0.353	0.915	0.985	0.974	0.999	1.073
รถไฟฟ้าสายสีม่วง	0.056	0.104	0.357	0.361	0.377	0.415
รถไฟฟ้าสายสีส้ม	-	-	0.421	0.412	0.432	0.480
รถไฟฟ้าสายสีชมพู	-	0.211	0.206	0.235	0.253	0.294
รถไฟฟ้าสายสีเหลือง	-	0.309	0.230	0.243	0.259	0.301
รถไฟฟ้าสายสีเทา	-	0.125	0.103	0.310	0.324	0.353
รถไฟฟ้าสายสีทอง	-	0.038	0.070	0.077	0.082	0.088
รถไฟฟ้าสายสีฟ้า	-	-	-	0.129	0.133	0.143
รวมรถไฟฟ้า	1.234	3.429	4.150	4.612	4.794	5.267
เรือโดยสาร	0.135	0.093	0.076	0.076	0.082	0.087
รถโดยสาร	7.767	7.839	8.843	8.852	9.336	10.435
รถไฟชานเมือง	0.069	0.040	0.048	0.046	0.048	0.051
รถตู้	0.623	0.143	0.190	0.202	0.213	0.252
รวมทั้งสิ้น	9.828	11.544	13.307	13.788	14.473	16.092

หมายเหตุ : ผู้โดยสารระบบขนส่งสาธารณะมีอัตราการต่อรถเท่ากับ 1.49 ครั้ง/เที่ยว

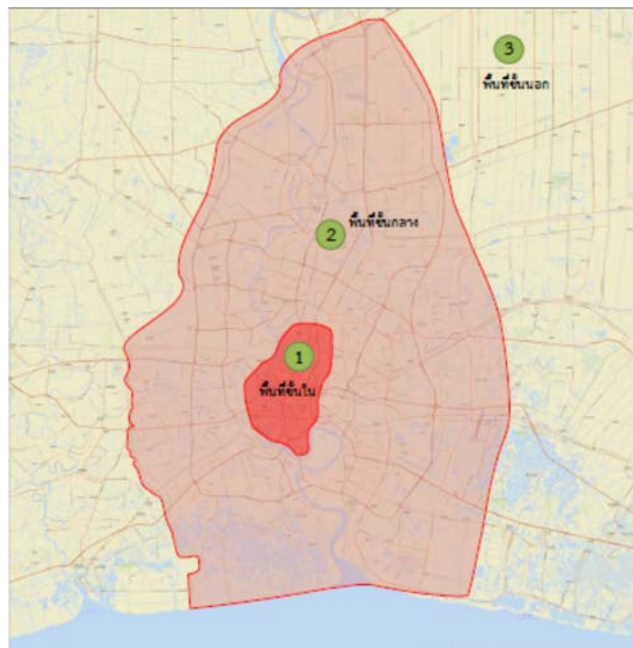
ที่มา: ข้อมูลจากแบบจำลองระดับกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (eBUM)

5. ความเร็วเฉลี่ยจำแนกตามพื้นที่

พื้นที่	ความเร็วเฉลี่ย (กิโลเมตรต่อชั่วโมง)					
	2560	2565	2570	2575	2580	2585
<u>เร่งด่วนเช้า</u>						
1) ชั้นใน	10.72	10.19	9.71	9.05	8.41	8.21
2) ชั้นกลาง	18.52	18.64	20.73	18.35	16.01	14.59
รวมพื้นที่ชั้นในและชั้นกลาง (1+2)	16.36	16.32	17.51	15.80	14.08	13.08
3) ชั้นนอก	31.99	31.79	34.28	32.37	30.20	28.14
รวมพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล (1+2+3)	20.63	20.64	22.32	20.50	18.59	17.42
<u>เร่งด่วนเย็น</u>						
1) ชั้นใน	14.21	12.79	12.06	11.21	10.39	10.10
2) ชั้นกลาง	20.77	20.59	22.85	20.33	17.78	16.34
รวมพื้นที่ชั้นในและชั้นกลาง (1+2)	19.23	18.69	20.03	18.09	16.08	15.00
3) ชั้นนอก	33.66	33.52	35.79	33.90	31.84	29.67
รวมพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล (1+2+3)	23.56	23.12	24.89	22.91	20.80	19.53

ที่มา: ข้อมูลจากแบบจำลองระดับกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (eBUM)

หมายเหตุ: พื้นที่ชั้นใน คือพื้นที่ภายในวงแหวนรัชดาภิเษก
 พื้นที่ชั้นกลาง คือพื้นที่กรุงเทพมหานครและพื้นที่ต่อเนื่อง ได้แก่ บางส่วนของจังหวัดปทุมธานี สมุทรปราการ นนทบุรี โดยครอบคลุมเส้นทางรถไฟและรถไฟฟ้าตามแผนในอนาคตตามแผน M-Map
 พื้นที่ชั้นนอก คือพื้นที่บางส่วนของจังหวัดปทุมธานี สมุทรปราการ นนทบุรี ที่ไม่อยู่ในพื้นที่ชั้นกลาง และจังหวัดพื้นที่ศึกษา ได้แก่ จังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร พระนครศรีอยุธยา และฉะเชิงเทรา

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศการขนส่งและจราจร
 สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
 ตุลาคม 2561